

i dette Krav, men man er alligevel vegen tilbage for at fastslaa noget saadant, vel sagtens fordi man frygtede, at det skulde bevirke megen Uro ude omkring paa Landet. Jeg ønsker dog at fremhæve, at vi fremdeles fra vor Side ønske, at der i Loven skal indføres en Bestemmelse, som giver Tyendet en ubetinget Ret til at faa udleveret eget Bordservice, altsaa egen Tallerken, egen Kniv og Gaffel. Jeg kan ikke se rettere, end at det ligefrem er et fundamentalt Krav, der her rejses, og at det egentlig skulde være overflødig at diskutere det, men desværre raader den Uskik ude omkring i mange Egne, at Karle og Piger maa søbe af samme Fad og Husbonden med. Men fordi det er en gammel Skik og Vane, hvorfor skal det saa blive ved at være? Man kan sige: Udviklingen vil ogsaa tage Livet af denne Uskik; en skøn Dag vil ogsaa Husbonden blive klar over, at det er grimt, og Lægernes Virksomhed i Henseende til at oplyse Befolkningen vil øve sin Indflydelse, saa at man holder op med det Griseri. Jeg stoler ikke paa det. Der er Egne her i Landet, som synes ganske upaavirkelige af Fremskridt; der findes f. Eks.ovre i det vestlige Jylland, i de indremissionske Egne, Traditioner, som have et helt Aarhundredes Hævd; det er næsten umuligt at bryde Vej for nye Tanker, nye Ideer, Skikke og Vaner, som have Rimeligheden, Sandheden for sig. Der er ingen Tvivl om, at en Mængde Sygdomme fremkommer og spirer ved den grimme Vane, at man langer til samme Fad; og dertil kommer det rent uappetitlige, det uæstetiske, der er deri, og jeg synes, enhver Karl og Pige, som sælger sin Arbejdskraft for at faa Kost, Værelse og Løn, har Ret til, naar de skulle spise deres Mad, at faa eget Bordservice; det kan saamænd være tarveligt nok endda med Hensyn til den ydre Anrætning. Men det forekommer mig, at det er et rimeligt Krav; og er Kommissionen vegen tilbage for at imødekomme dette Ønske fra min Meningsfælles og min Side, haaber jeg i alt Fald, at det Udvalg, som bliver nedsat om Sagen, vil indrømme os Berettigelsen af det Krav, som her stilles.

En Bestemmelse, som efter min Opfattelse har stor Betydning for Tjenestefolk, er den, at den fortjente Løn ikke som efter den gamle Lov først skal udbetales ved Tjenestens Afslutning, men at Lønnen kan udbetales hveranden Maaned, dog saaledes, at der bliver ved at henstaa en Maaneds-Løn indtil Tjenestens Ophør.

Jeg tror, at dette, at Tjenestefolkene kunne faa deres Løn udbetalt maanedsvis, naar de have indgaaet hel- eller halvaarligt Kontraktforhold med Husbonden, i Virkeligheden betyder Økonomi, og der er ingen Tvivl om, at mange af de ulykkelige Følger, der have været knyttede til den gamle Bestemmelse om, at Lønnen først udbetales efter Tjenestetidens Ophør, ville forsvinde hermed; navnlig ville de Husbønder, som herigennem — og det er ikke saa ganske faa — ligefrem spekulere i at slippe for at betale Lønnen ved at skabe Ufred mellem sig og deres Tjenestefolk henimod Tjenestetidens Afslutning, ikke faa Medbør, de ville ikke kunne gøre det ifølge dette Lovforslag. Jeg fremhæver, at det desværre ikke er saa faa Tilfælde, hvor en Husbond her og der, i By og paa Land, for at blive fri for at betale har søgt at gøre Tjenesten uudholdelig for den paagældende; saa er vedkommende gaaet sin Vej, og saa har han forbrudt sin Ret til at faa sin Løn. Ved den Bestemmelse, som er kommen ind i Lovforslaget, sikrer man sig mod den Slags Misbrug; og for Kommissionens Vedkommende har det da ogsaa været et Hovedhensyn, idet man ogsaa fra anden Side har erkendt, at saadanne Forhold vare til Stede. Saa er der paa den anden Side gjort en Indrømmelse, som jeg ogsaa har været med til. Det er, at den Karl eller Pige, som modtager Forskud, og som, naar han har modtaget Forskuddet, forsvinder og saaledes paa en Maade gør sig skyldig i Bedrageri overfor sin Husbond, ikke skal have nogen Beskyttelse fra Lovgivningens Side; den, der indirekte eller direkte tilvender sig Penge eller Fordele, han ikke har Krav paa, maa tage Følgerne deraf.

Bestemmelsen om, at Tyendet skal have sit Tøj assureret, og at Husbonden skal assurere Tyendets Tøj for et Beløb af indtil 200 Kr., er ogsaa en Beskyttelsesbestemmelse, som ikke fandtes i den gamle Lov.

Saa er der endelig Spørgsmaalet om det skolepligtige Tyende, som jeg gerne vil dvæle noget ved. Med Hensyn til det skolepligtige Tyende bestemmes det i § 24, at det ikke maa beskæftiges før Kl. 6 om Morgenen paa de Dage, hvor det søger Skole, og ikke 3 Timer forud for Skoletiden. Denne Bestemmelse er mig ikke vidtgaende nok, og jeg vil udtale Kravet om, at vi faa en Lovgivning, som bestemmer, at Børn, der skulle gaa i Skole, under alle Omstændigheder ere fri for paa